

DEMOCRAȚIA
- REDEFINIRI PRAGMATICE -

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ
*Independența
prin Cultură*

Noțiunea de democrație a fost folosită cu peste 2500 ani în urmă, provenind din termenii grecești „demos” - popor și „kratos” - putere, cum s-ar spune, conducerea poporului de către popor. Pe timpul lui Pericle s-au delimitat, conturat și aplicat formulele practice de conducere, Sfatul și Adunarea Poporului.

Spre vremurile timpurii ale actualelor democrații, mai ales cele din SUA și Anglia, s-au decantat principiile de bază ale funcționării acestora - libertatea, dreptatea și egalitatea; acestea funcționând pe deplin și în prezent. În actualele evenimente planetare, democrația, ca sens, a devenit desuetă; pentru care motiv? Democrația s-a bazat pe pluripartidism, care presupunea, printre altele, ideologii bine definite ale actorilor politici. Aceste ideologii, care au reprezentat osatura democrațiilor, în

prezent, au dispărut cu desăvârșire, exponenții politici mulându-se pe interesul imediat al electoratului pe care a încercat să îl țină captiv în zonele sale de interes.

Asistăm, cum s-ar spune, la o criză a democrației, pragmatismul actualilor actori politici mondiali neavând nici un fel de atașament la vreun curent ideologic.

În excelenta lucrare a domnului Florian Gârz, „Creșterea și declinul Imperiului American” (care a văzut lumina tiparului prin efortul nostru - n.a.) se atrăgea atenția asupra a trei factori ai unei eventuale prăbușiri a actualei democrații americane: consumerismul, lipsa unor ideologii care să coaguleze alegătorii - într-un sens sau altul - și, în fine, fragilitatea sistemului financiar-bancar, care se bizuie în principal pe emisia de monedă fără acoperire.

Principiile democrației presupun: suveranitatea poporului, guvernul alcătuit cu acordul celor guvernați, domnia majorității, garantarea drepturilor fundamentale ale omului, existența unui cadru legislativ coerent, alegeri libere și echitabile, respectarea procedurilor legale, limitarea constituțională a puterii guvernanților, pluralism social, economic și politic, separația puterilor în stat, respectarea valorilor de toleranță, pragmatism și compromis, dreptul liber de organizare profesională și politică, existența mijloacelor de informare în masă libere, care să se manifeste ca „a patra putere în stat” și organizarea și conducerea democratică a societății care, la rândul ei, să prevadă o serie întreagă de drepturi și libertăți.

Președintele ales, Donald Trump, un bun cunoscător al resurselor financiare, dar complet lipsit de simțul politic, atât în campania electorală, cât și la început de mandat, a conturat o conducere pragmatică, de dezvoltare autarhică, de închidere a granițelor ș.a. contrare principiilor universale ale Drepturilor Omului, statuată de ONU, dar și de Constituția Americană, care a intrat în vigoare la 4 martie 1789. A intrat pentru început în coliziune cu sistemul judiciar american - foarte bine pus la punct - devoalând intențiile sale de a conduce nu în mod democratic, ci ca un fel de democrație personală.

Această traiectorie a fost „exportată” ca un fel de nouă ideologie în Europa. „Dacă vreți apărare, plătiți” - aceasta ar reprezenta o modalitate infantilă de a „orându-i” un status European, gândit și stabilit după al Doilea Război Mondial. Vine apoi Brexit-ul, care urmează într-un anume sens parcursul american de autarhizare a valorilor și de dezvoltare impredictibilă în viitor, față de actualii giganți, China și Federația Rusă, și nu numai.

Cu alegerile din Olanda, glonțul schimbărilor impredictibile a trecut razant pe la urechea democrațiilor europene, iar acum, în Franța, lumina democrațiilor din Vestul Europei, care ar trebui și pe noi să ne călăuzească spre prosperitate, pace socială și o autentică viață politică și socială, înregistrează un fenomen îngrijorător. Franța, pivotul stabilității europene, furnizează, deocamdată, câteva direcții de neconceput până de curând. Este pentru prima dată în istoria ei recentă când partidele tradiționale - Partidul Socialist și Partidul Republican - nu au acces în turul doi al alegerilor prezidențiale. În faza finală, pentru luna mai, au rămas Emmanuel Macron (independent, care a pornit de la zero) și Marine Le Pen, din partea extremei drepte, cel dintâi mizând pe cartea europenismului, cea de-a doua - pe separarea de UE. Ca și la noi, lipsa unei ideologii clare duce spre un fel de anarhism, de supraviețuire politică, indiferent de prețul plătit, de promisiuni care nu vor putea fi materializate. Dar poporul, în sens generic, trebuie condus, că altă cale de izbăvire nu are.

Și așa se ajunge, încetul cu încetul, la un fel de autocrație.

Iar acest model nu este departe de noi. Lăsând la o parte Federația Rusă, care prezintă pe deplin caracteristicile unei autocrații, un alt mare jucător politic, economic, militar zonal, Turcia, este pe cale de a intra în această formă de conducere. Ba este felicitat și invitat de președintele Donald Trump la Casa Albă, în condițiile în care Recep Tayyip Erdogan, cel care a câștigat referendumul pentru a avea puteri sporite/depline de a conduce Turcia, maculează țările vestice - Olanda, Germania - ca având înclinații naziste.

În acest context complex, oare unde se mai regăsește autentică democrație?